



# Minister Finansów

Warszawa, 24 marca 2025 roku

---

Sprawa: Interpelacja nr 8439 poseł Olga Ewa Semeniuk-Patkowska  
w sprawie rządowych planów dotyczących  
wsparcia inwestycji lokalnych i samorządowych  
Znak sprawy: ST1.054.3.2025  
Kontakt: Kancelaria MF  
tel.: +48 22 694 55 55  
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

---

## Szymon Hołownia Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8439, złożoną przez Panią poseł Olę Ewę Semeniuk-Patkowską, w sprawie rządowych planów dotyczących wsparcia inwestycji lokalnych i samorządowych, uprzejmie informuję.

W odniesieniu do pytania nr 1, dotyczącego planów inwestycyjnych rządu na rzecz samorządów, uprzejmie informuję.

- Ze środków budżetu państwa cały czas są finansowane obecnie programy wieloletnie, kierowane do samorządów, np.:
  - Rządowy Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów,
  - Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019–2027,
  - Rządowy program wsparcia rozwoju miasta stołecznego Warszawy na lata 2023–2030,
  - Rządowy program rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024–2030,
  - Program wspierania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej w województwie pomorskim,
  - Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021–2025,
  - Program Olimpia – Program budowy przyszłokolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich.

Ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 realizowany jest:

- Rządowy Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Rządowy Programu Odbudowy Zabytków.

- Podkreślić należy, że Program Inwestycji Strategicznych jest finansowany ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, który nie ma własnych źródeł finansowania. Wydatki w ramach Programu Inwestycji Strategicznych do tej pory pokrywane były za pomocą finansowania dłużnego (obligacje BGK gwarantowane przez Skarb Państwa). Oznacza to, że obecny Rząd musi zapewnić środki na wykup tych obligacji (wraz z odsetkami) oraz zapewnić środki na finansowania zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich.

W planie finansowym Funduszu na 2025 r. ujęto na ten cel odpowiednio: 36,3 mld zł na wykup obligacji wraz z odsetkami (finansowany z wydatków budżetu państwa) oraz 22,5 mld zł na realizację Programu Inwestycji Strategicznych i Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (finansowane z emisji nowego długu BGK – do wykupienia w przyszłości przez Skarb Państwa).

- W znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2024 na inwestycyjne zadania własne jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane były środki w kwocie 1.894.978 tys. zł, natomiast w ustawie budżetowej na rok 2025 na zadania te zaplanowana jest kwota 1.505.088 tys. zł, do tego należy uwzględnić środki z funduszy europejskich. Szczegółowymi informacjami w tym zakresie dysponuje Minister Funduszy i Polityki Regionalnej do którego została skierowana przez Panią poseł interpelacja nr 8440 o tej samej treści co do Ministra Finansów.

Przedstawiając powyższe, pragnę zaznaczyć, że doraźnych działań wspierających w poprzednich latach samorządy w postaci rządowych programów, przede wszystkim Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych czy Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, nie można uznać za dodatkowe wsparcie finansowe dla samorządów, w sytuacji gdy w tym samym czasie wprowadzono szereg zmian w systemie podatkowym, które miały negatywny wpływ na sytuację finansów JST i na poziom ich dochodów własnych.

Niekorzystne dla samorządów zmiany podatkowe były jedną z przyczyn podjęcia, przez obecny rząd pilnych zmian systemowych, stabilizujących dochody JST w perspektywie długookresowej. Efektem tych zmian jest przyjęta przez Sejm RP ustawa z 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Niezależnie od powyższego rząd nadal realizuje programy rozpoczęte w poprzednich latach, uwzględniając możliwości budżetu państwa.

Odpowiadając na pytanie nr 2 dotyczące pobudzania inwestycji lokalnych, uprzejmie informuję.

- Reforma dochodów jednostek samorządu terytorialnego (JST) wprowadzona ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego<sup>1</sup> ma na celu wprowadzenie do porządku prawnego regulacji zapewniających stabilny system finansowania JST oraz zwiększenie dochodów JST w sposób systemowy.

Podkreślić należy, że łączny skutek finansowy, wynikający z nowej ustawy, jest dla jednostek samorządu terytorialnego pozytywny i oznacza zwiększenie ich dochodów o 24,8 mld zł w roku 2025, w stosunku do dochodów obliczonych na ten sam rok według systemu obowiązującego do końca 2024 r., a w perspektywie najbliższej dekady szacuje się, że dochody jednostek samorządu terytorialnego wzrosną o ponad 345 mld zł.

---

<sup>1</sup> Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 i 1717

Samorządy, już na etapie konstruowania projektu budżetu na rok przyszły, jak również opracowywania wieloletniej prognozy finansowej będą wiedziały jakimi środkami, ustalonymi według obiektywnych kryteriów i zasad, będą dysponować i ile środków mogą przeznaczyć na zadania bieżące i inwestycyjne.

Nowy system dochodów JST, uwzględni m.in. specyfikę poszczególnych kategorii JST, obejmując przy tym nie tylko kwestię zróżnicowań dochodowych ale również kwestię potrzeb wydatkowych JST wynikających z realizowanych zadań.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami, głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są dochody podatkowe, zaś subwencje z budżetu państwa mają charakter uzupełniający. Nastąpiła jakościowa zmiana w strukturze dochodów budżetów samorządowych. Ustawa zwiększyła dochody własne jednostek samorządu terytorialnego, dochody odzyskały swój podstawowy i stymulacyjny charakter. Głównym źródłem dochodów samorządów terytorialnych stały się dochody podatkowe. System zasilania finansowego został oparty na lokalnej bazie podatników podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz podatników podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Zamiast części subwencji ogólnej, wprowadzono pojęcie potrzeb finansowych JST, które to potrzeby podlegają finansowaniu zwiększonymi dochodami z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, a - w przypadku, gdy będą one niewystarczające - subwencją ogólną z budżetu państwa. Potrzeby finansowe są elementem kalkulacyjnym do ustalenia subwencji ogólnej z budżetu państwa.

- Wśród potrzeb finansowych są tzw. potrzeby rozwojowe. Potrzeby rozwojowe ustalane są na poszczególne kategorie JST, co stwarza możliwość bardziej precyzyjnego wspierania rozwoju poszczególnych kategorii JST. Globalna kwota środków dla danej kategorii JST odpowiada 23% kwoty wydatków majątkowych pomniejszonych o równowartość wykonanych przez nie dochodów majątkowych z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje.

Ustalona dla każdej kategorii JST kwota potrzeb rozwojowych, dzielona jest na 2 pule:

- 60% pulę podstawową, dzieloną między JST proporcjonalnie do liczby mieszkańców, z pewną minimalną kwotą dla najmniejszych ludnościowo samorządów;

- 40% pulę inwestycyjną, dzieloną między JST proporcjonalnie do średnich przeliczeniowych wydatków majątkowych JST z 3 ostatnich lat, gdzie dla roku 2025 przyjęto, że najwyższe wagi mają wydatki własne, potem wydatki majątkowe UE, a najmniejsze inwestycje realizowane ze środków rządowych. Na kolejne lata wagi będą określone rozporządzeniem MF.

W celu obliczenia na rok 2025 potrzeb rozwojowych JST, przyjęto dane o wydatkach i dochodach za lata 2021-2023 wykazane w sprawozdaniach jednostek samorządu terytorialnego, których obowiązek sporządzania wynika z przepisów o finansach publicznych w zakresie sprawozdawczości budżetowej, z uwzględnieniem korekt złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych w terminie do dnia 31 maja 2024 r.

W nowym systemie samorządy będą miały silniejszą motywację do wspierania rozwoju gospodarczego na swoim terenie - im wyższe będą dochody podatników, tym wyższe będą dochody samorządu.

Należy podkreślić, że w wyniku wprowadzenia systemowej reformy finansowania samorządów do jednostek samorządu terytorialnego będą wpływać środki w sposób przewidywalny i stabilny, co przełoży się na lokalną atrakcyjność inwestycyjną i może przyczynić się do rozszerzenia współpracy jednostek

samorządu terytorialnego z przedsiębiorcami działającymi na terenie danego samorządu, jak również zwiększyć efektywność tej współpracy. Umożliwi to także poprawę dostępu do środków unijnych poprzez zwiększenie możliwości finansowania udziału własnego w realizacji zadań z budżetów JST. Samorządy dysponujące większymi środkami będą mogły tworzyć dodatkowe zachęty dla przedsiębiorców do inwestowania na danym terenie, co będzie miało wpływ na rozwój.

Należy też dodać, że nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wprowadziła dodatkowy mechanizm uzupełniania dochodów samorządów.

Zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w budżecie państwa tworzy się rezerwę na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w wysokości stanowiącej równowartość 1% kwoty potrzeb finansowych ustalonych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Rezerwą tą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Ustawa określa obszary i przypadki, według których rozdzielane będą środki omawianej rezerwy. Reprezentacja jednostek samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 marca roku budżetowego, może wskazać obszary i przypadki (spośród określonych ustawowo), według których rozdzielane będą środki stanowiące 80% rezerwy.

Podziału części rezerwy w kwocie stanowiącej 80% jej wysokości dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym w zakresie danego obszaru, po uzgodnieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego obszarów i przypadków, według których rozdzielane będą środki rezerwy.

- Szanse rozwojowe dla JST stwarza również dostęp do środków UE, w tym z KPO oraz środków zwrotnych, tj. kredytów, pożyczek, obligacji.

Samorządy mogą realizować wiele przedsięwzięć przy znacznym wykorzystaniu środków UE. Daje to możliwość realizacji przedsięwzięć ważnych dla społeczności lokalnej, które czasami trudno byłoby zrealizować wyłącznie ze środków własnych. Informacje - o środkach pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, które mogłyby stanowić również formę wsparcia finansowego inwestycji lokalnych - pozostają w zakresie właściwości Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

W celu zwiększenia absorpcji środków UE wprowadzono szereg rozwiązań o charakterze systemowym, w tym m.in. w ustawie o finansach publicznych, które umożliwiają samorządom pozyskiwanie środków zwrotnych na realizację wielu ważnych przedsięwzięć.

Już od wielu lat funkcjonują wyłączenia z limitu spłaty zobowiązań JST dla kredytów, pożyczek, obligacji - zaciąganych na realizację projektów UE.

W celu zwiększenia możliwości absorpcji środków UE, dodatkowo rozszerzono wyłączenia o zobowiązania zaciągnięte w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 50% ze środków UE, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy poniesiony po dniu 1 stycznia 2013 r. Obowiązujące wyłączenia są dla JST ułatwieniem w realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

**Hanna Majszyk**  
podsekretarz stanu